

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (sz.)

Cím: Lánchíd

Forrás: Magyarország

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

624.2

Hely

Idő

"1849/1939"

Személy

Közp.

LÁNCHÍD

A Lánchidat kilencven évvel ezelőtt, 1849 november 20-án adták át a nyilvános forgalomnak.

Mit érezhetett az első igazi magyar, aki kilencven évvel ezelőtt, 1849 november 20-án először haladt át méla léptekkel az új hídon Buda és Pest között s először tártult szeme elé, magasan a Duna fölött állva a város, a hegy, a víz diadalmas panorámája, a kép, mely szorgos emberi kezek ékítésével kilencven év után egyike lett a világ legszebb városképeinek? Mit érezhetett a lelkesen promenírozó svábok, fehérdolgmanyos császári tisztek, rác kereskedők és szláv munkáslányok között, akik önfeledten ünnepelték a technika csodáját és tízszer is végigmentek az őszi szélben láncait csörgető hídon és figyelték a kocsik dűbörgését vagy a lengő szerkezet finom ingásait? Valahol a közelben Haynau székel, a hírek alig érkeztek még meg Világosról, Aradról, a nemzet kiterítve feküdt az országban, idegenek sértáltak rajta, bizony nem volt sok remény. Kossuth száműzetésben, a híd alkotója elborult elmével né-

zett a sötét éjszakába, s azt hitte, hazája jövőjébe néz — az első igazi magyar, aki átment a hídon pontosan kilencven év előtt, a legszívesebben talán levetette volna magát a magasból, hogy feledjen életet, hazát, s a hidat, amelyen most idegenek andalogtak.

*

Lehetséges-e, hogy az első lánchidi magyar képzeletében fölrévedt mégis az, ami jönni fog? Megsejtette-e a panorámát, amit mi látunk ma a Lánchídról: a tizenkilencedik század második felét, a magyar építés legdúsabb korszakát? Remélte-e, hogy minden megváltozik, s e diadalmas, hódító svábok, rációk, tótok unokái egy máig megfoghatatlan csoda segítségével néhány évtized múlva s anélkül, hogy erőszak történt volna velük, színmagyarokként sétálnak végig döngő léptekkel a hídon és jaj volna annak, aki kétségbevonja magyarságukat? Gondolt-e arra, hogy a tizenkilencedik század Haynau és Világos ellenére mégis az újkori magyarság legnagyobb százada maradt, a legépítőbb, a legdinamikusabb,

mert amikor jött, hárommillió faradt, letört magyart talált, akikre Herder ráadta már az utolsó keket, s amikor ment, tízmillió víg és bízó magyar búcsúzott tőle a fölépített szabad nagy hazában? Látta-e a hídról a huszadik század első felének Budapestjét, amelynek szépségét egyformán csodálta innen angol, francia, német, olasz, cseh, szerb és román?

*

1913-ban átépítették a hidat, vonalait talán elvaskosították. Sebaj, így is Európa egyik legszebb hídja marad. Hidak mindenütt szimbolumok, s az európai utas sok híd-csodát látott utazásain. Kevés illeszkedik be szervezesebben a tájba s ad annyira szebb összhangot környezetének, mint a magyar Lánchíd. A Tower hídja, a gót és barok kövek közt pompázó prágai Károly-híd, a Pont-Neufé, de az amerikai elektrodinamomágikus városiasság felhőket karcoló kilométeres hídjai, a Hudson hídjai, vagy az új szanfranciskói függő híd sem jellegzetesebbek egy népre és egy-egy világra mint Széchenyi hídja Budapestre. Az egyetlen talán, amit az angolok visszakövetelnek tőlünk: »a budapesti angol híd«, írják a Lánchíd

ről és lelkésednek érte. Nem adjuk. Szívesen tanulunk a nyugati népektől, Széchenyi is ezt tette, amikor Clark Ádámmal bízta a híd megépítését, de ez a híd annyira összeforrt a mi életünkkel, annyira vérzett, szenvedett, örült velünk s az évtizedek alatt annyira belenőtt a tájba, hogy ma elválaszthatatlan tőle és áthasonul mint ahogy az élő ember idomul lassan-lassan környezetéhez. A svábok magyarok lettek, a híd két szeresen az lett.

*

Világos, Haynau elmúlt, a híd megmaradt. Trianon is muladozik már, a híd tovább hirdeti, hogy nagy, amit a nemzet egykor alkotott, túléli a rosszat és átmenti a jövőbe a nemzet értékeit. Külsőleg a magyarság legsötétebb éveiben készült, de hogy megépülhetett, azt bizonyítja, hogy a letört ségben is sok dinamizmus maradt még a népben: a nemzet be tudta fejezni, amit megkezdett. A Lánchíd megnyitásának kilencvenéves fordulóján ünnepeljük a magyar építés szellemét, Széchenyi génuszát, aki tudta, hogy romantikus szilaj, lángoló nemzete akkor válik igazi európaivá, ha megtanul építeni, mint a nyugati civilizációt évszázados realizmussal csiszoló indogermánok, megtanul jó-

zanul látni, biztos és célszerű
valóságérzettel alkotni, megszereti
a téglát-téglára hordó apró-munka
ízét és zamatját, leszáll a csilla-
gok közül és rálép a földre. Úgy
érezzük, amikor most átépítjük a
nemzetet és ki akarjuk venni a
gazdasági élet irányítását a pénz
hatalmával visszaélők kezéből,
hogy a saját rezsinkben kezeljük
az ország javait, elsősorban erre a
realizmusra, apró munkára van
szükség az eredmény szempontjá-
ból. Nem elég az idegeneket kites-
sékelní, érteni is kell ahhoz, hogy
jobban és becsületesebben elvégez-
zük a munkát, amit eddig mások
végeztek. Széchenyi beszélt elő-
ször ilyesféléről a magyaroknak,
először kísérelte meg, hogy bizony-
ságot tegyen a magyar realizmus
mellett, — s íme, munkájának
olyan emléke maradt, amelyet
messze földről csodálni járnak
Európa népei. A Lánchíd, a ki-
lencvenéves csoda, Budapest ékes-
sége, a város legmegnyugtatóbb
szépsége, Pest és Buda első szí-
lárd összekötője, az egység, az
összhang hirdetője, a kiegyen-
súlyozott és a bölcs magyar rea-
lizmus szimbolumaként indul lété-
nek tizedik évtizedébe és arra vár,
hogy a százéves jubileumkor két
hídfeijén már olyan nemzetet ta-
láljon, amely megvalósította Szé-
chenyi szellemének vágyait és kí-
vánságait. (sp.)